

Het effect van Dialectische Gedragstherapie bij mensen met autisme, suïcidaliteit en/of destructief gedrag: een multi-centre, gerandomiseerd, gecontroleerd onderzoek.

Gepubliceerd: 16-03-2018 Laatste bijgewerkt: 15-04-2024

Het doel van het onderzoek is tweeledig; 1. Het eerste doel is onderzoek naar de effectiviteit van dialectische gedragstherapie bij volwassen patiënten met autisme, suïcidaliteit en zelfdestructief gedrag waarin het effect van kortdurende ambulante...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Ontwikkelingsstoornissen NEG
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON53092

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

DIASS

Aandoening

- Ontwikkelingsstoornissen NEG

Synoniemen aandoening

autisme, suïcidaliteit en destructief gedrag

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Vrije Universiteit

Overige ondersteuning: Parnassia Groep innovatiefonds; GGZ Altrecht ; GGZ Rivierduinen; GGZ Parnassia Groep; GGZ Pro Persona; crowdfunding

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Autisme, Dialectische gedragstherapie, Suïcidaliteit, Zelf destructief gedrag

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Primaire uitkomst meet mate van suïcidaliteit en destructief gedrag;

Secundaire uitkomstmaten

Secundaire uitkomstmaten zijn: angst en sociaal functioneren, depressie, kernsymptomen van autisme, kwaliteit van leven en kosteneffectiviteit

Moderatoren en mediators zijn emotieregulatie, kwaliteit van de therapeutische relatie, moeilijkheden die betrokken zijn bij doelgericht gedrag en alexithymia.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

De prevalentie van autisme is 1%.: 170.000 patiënten in Nederland (Brugha et al., 2011). Patiënten met autisme en suïcidaliteit worden langdurig behandeld in gespecialiseerde instellingen en behandeling van suïcidaliteit veroorzaakt veel problemen bij patiënten, hun naasten en hulpverlening. Suïcidaliteit bij autisme komt vaker voor bij volwassenen dan eerder werd gedacht, (Kan et al., 2013). Een meta-analyse over de studies in de review van Segers et al (2014) toonde 20.4% suïcidale ideaties en 10% suïcidaal gedrag bij patiënten met autisme. Op dit moment bestaat er geen effectieve therapie voor behandeling van suïcidaliteit bij autisme. Toch zijn er veelbelovende klinische ervaringen met dialectische gedragstherapie (DGT) in o.a. de deelnemende instellingen. DGT is

het meest onderzochte en best empirisch gevalideerde behandelprogramma voor chronisch suïcidale patiënten met een borderline persoonlijkheidsstoornis. Linehan et al. (2006) concludeerden dat dgt-patiënten half zoveel suïcidepogingen ondernamen als de controlegroep, significante reductie hadden in de frequentie (en bijkomende medische risico's) van parasuïcidaal gedrag, significant minder psychiatrische opnames en crisisinterventies nodig hadden en significant minder uitval hadden in behandeling.

Er is sprake van overlap in de symptomatologie in autisme en BPS; beide rapporteren problemen in de emotieregulatie, impulscontrole en kennen gebrekkige sociale vaardigheden. Dialectische gedragstherapie behandelt deze klachten. Vooral het gestructureerde en het herhalende karakter van de gedragstherapeutische interventies, de opbouw van de emotieregulatie-, intermenselijke- en crisisvaardigheden sluiten goed aan bij de autistische voorkeur voor duidelijke, voorspelbare instructies en gedragsregels.

Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is tweeledig;

1. Het eerste doel is onderzoek naar de effectiviteit van dialectische gedragstherapie bij volwassen patiënten met autisme, suïcidaliteit en zelfdestrutief gedrag waarin het effect van kortdurende ambulante dgt vergeleken zal worden met treatment as usual.
2. Tweede doel is onderzoek naar de effecten van DGT behandeling op angst en sociaal functioneren, depressie, kern symptomen van autisme, kwaliteit van leven en kosten-effectiviteit.

Onderzoeksopzet

Een multi-centre, enkelblinde, gerandomiseerde klinische trial met twee armen en een 12 maanden follow-up.

Onderzoeksproduct en/of interventie

Twee keer per week volgen patiënten een 21/2uur durende vaardigheidstraining en een keer per week volgen zij een 45 minuten durende individuele therapie. De controle conditie is treatment as usual hetgeen betekent dat zij wekelijks contact hebben met hun behandelaar.

Inschatting van belasting en risico

Patiënten worden 3 maal geïnterviewd en getest (T0, T6 en T12) en zal in totaal 6 uur duren. Er bestaat nog geen behandeling voor suïcidaliteit en zelfdestrutief gedrag bij mensen bij autisme. Gezien eerdere positieve klinische ervaring met DGT verwachten we dat patiënten baat hebben bij de therapie. We verwachten dat de behandeling suïcidaliteit en destructief gedrag zullen verminderen, de kwaliteit van leven zal toenemen en de zelfstandigheid zal vergroten.

Uit onderzoek blijkt dat deelname van suïcidale personen aan experimentele studies niet leidt tot meer suïcides of meer suïcidepogingen en exclusie van suïcidale proefpersonen leidt niet tot minder suïcides of suïcide pogingen in onderzoek trials. Het vragen naar de eigen suïcidaliteit van proefpersonen uit zowel de algemene populatie als uit kwetsbare en suïcidale populaties leidt niet tot toename van suïcidaliteit. Een kleine groep deelnemers vindt de vragen naar suïcidaliteit confronterend en (licht) onaangenaam maar dit betreft korte termijn effecten en deelname wordt desondanks doorgaans als waardevol gezien (Huisman & kerkhof 2017). Dialectische gedragstherapie is een cognitief gedragstherapeutische behandeling en is het meest onderzochte en best empirisch gevalideerde behandelprogramma voor chronisch suïcidale patiënten met een borderline persoonlijkheidsstoornis. Eerder gebruik van Dialectische gedragstherapie (DGT) hebben geleid tot geen of weinig schade. Schade kan voorkomen in de vorm van emotionele belasting, vergelijkbaar met reguliere cognitief gedragstherapeutische behandeling. Gedragsveranderingen kunnen ook spanningen oproepen. Over het algemeen is de groep rigide in gedrag en gewoonte en zien wij geen extra risico's met de standaardbehandeling DGT. Wij schatten daarom de kans op schade als klein. We verwachten geen aversieve gebeurtenissen en deze zijn dan ook niet gedocumenteerd

Contactpersonen

Publiek

Vrije Universiteit

V.d.Boechorststraat 1 v.d. Boechorststraat 1
Amsterdam 1081 BT
NL

Wetenschappelijk

Vrije Universiteit

V.d.Boechorststraat 1 v.d. Boechorststraat 1
Amsterdam 1081 BT
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- 1) Leeftijd tussen 18 en 65 jaar
- 2) Voldoet aan DSM V criteria voor autisme spectrum stoornis
- 3) Suïcidaal en/of zelfdestructief gedrag vertoond hebben in jaar voor start behandeling
- 4) Voldoende beheersing van de Nederlandse taal
- 5) Ambulante patiënt

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- 1) IQ < 80
- 2) Verslaving die klinische detoxificatie behoeft

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Parallel
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blindering:	Enkelblind

Doel: Behandeling / therapie

Deelname

Nederland

Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	02-09-2018
Aantal proefpersonen:	128
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	16-03-2018
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Amsterdam UMC
Goedgekeurd WMO	
Datum:	20-05-2019
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	METC Amsterdam UMC
Goedgekeurd WMO	
Datum:	03-03-2021
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	METC Amsterdam UMC
Goedgekeurd WMO	
Datum:	20-01-2022
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	METC Amsterdam UMC

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL59497.029.17